

RADNA TERAPIJA U ZAVODU

Radna terapija je zdravstvena profesija koja promoviše zdravlje i blagostanje kroz različite aktivnosti. Osnovni cilj radne terapije je da omogući ljudima da učestvuju u svakodnevnim aktivnostima. Radni terapeuti to postižu radeći sa pojedincima i zajednicom, povećavajući njihove sposobnosti učešća u aktivnostima koje žele da rade, treba da rade ili se od njih očekuje da rade, prilagođavajući ili aktivnost ili okolinu, a sve u cilju podrške u izvođenju aktivnosti.

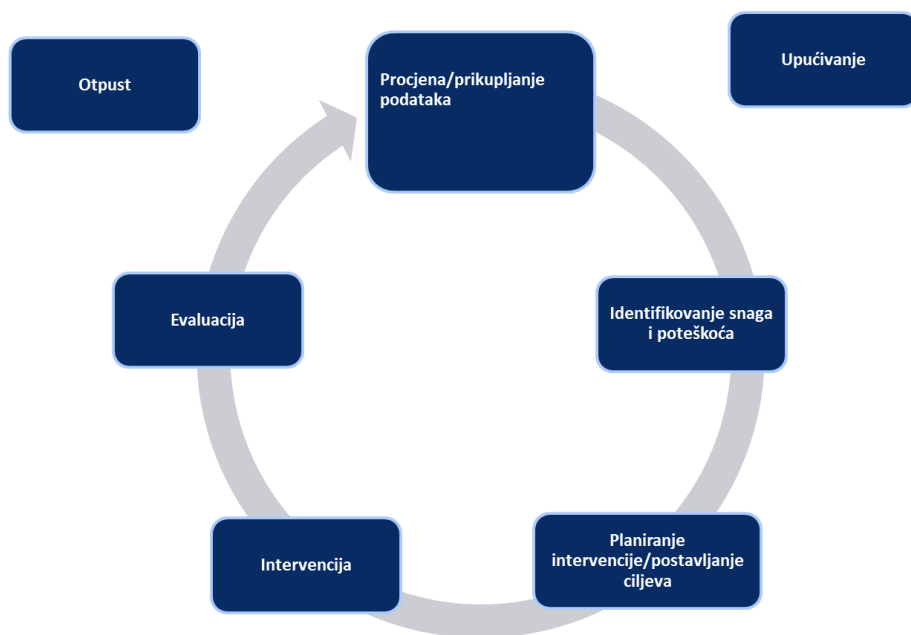
Uporedo sa razvojem Zavoda razvijala se i radna terapija. U knjizi objavljenoj 1972., kojom se tada obilježavalo 20 godina rada Zavoda stoji da:

“Terapija radom u rehabilitaciji onesposobljenih dobija sve veći značaj. Kroz terapiju radom ponovo se uspostavlja ili jača snaga mišića, pokretljivost zglobova, koordinacija pokreta i pravilan stav tijela; mjeri se povećanje radne izdržljivosti i snaženje radnog kapaciteta; ta terapija psihički povoljno utiče na psihomotornu aktivnost pacijenata, pojačava emocionalnu stabilnost, jača osjećaj društvenosti, povećava samopoštovanje, razvija interes za rad i igru. U toku radne terapije pribavljaju se informacije o reagovanju pacijenata na okolinu, o njegovom odnosu prema radu, interesovanjima, sposobnostima i sklonostima za buduća zanimanja”. (iz knjige 20 godina Zavoda)

Slika 1. Radna terapija nekad

Radnoterapijski proces pokazuje redoslijed svih terapijskih postupaka koje radni terapeut poduzima kako bi u saradnji sa pacijentom zajednički postigao maksimalno moguće, aktivno učestvovanje pacijenta u vlastitim značajnim okupacijama u okruženju u kome živi.

Slika 2. Radnoterapijski proces

Nakon urađene radnoterapijske procjene primjenom standardizovanih i nestandardizovanih procjena, radni terapeut postavlja ciljeve i planira intervenciju koja može biti usmjerena u pravcu samozbrinjavanja (lična njega, funkcionalna mobilnost i snalaženje u zajednici), produktivnosti (vođenje domaćinstva i igra kao dominantna produktivnost djece predškolskog uzrasta koja se koristi kao medij u cilju postizanja terapijskih ciljeva) i aktivnosti slobodnog vremena (rekreacija i socijalizacija). Intervencija podrazumijeva i ergonomsko savjetovanje u smislu adaptacije aktivnosti, okoline ili primjene pomagala.

U svakodnevnoj radnoterapijskoj praksi u primjeni su različiti modeli i pristupi zavisno od potreba korisnika sa kojima se radi: biomehanički, rehabilitacioni (kompenzatorni), razvojni, senzorna integracija.

Radni terapeuti ravnopravno djeluju kao članovi (re)habilitacionog tima, uredno vode medicinsku dokumentaciju i sprovode savjetodavni rad sa pacijentom i članovima porodice.

Pored formalnog obrazovanja, a u skladu sa politikom kvaliteta ustanove, radni terapeuti svakodnevno teže da poboljšaju kvalitet i obim svojih usluga i dodatno se usavršavaju u oblasti neurologije, pedijatrije, ortopedije, protetike, itd. Radni terapeuti Zavoda su formalno obrazovanje nadogradili specijalnim kliničkim vještinama neophodnim u pružanju najkvalitetnijih usluga našim korisnicima: Prilagođeno stanovanje i inkluzivni dizajn, Terapijsko hranjenje kod djece i odraslih, Bobat koncept kod djece i odraslih, Vještine hvatanja u ASŽ, Senzorna integracija,

Obuka vožnje invalidskim kolicima, Mirror terapija, Halliwick terapijsko plivanje, Robotski asistirana rehabilitacija, Marte Meo. Jedan radni terapeut je i instruktor Halliwick plivanja.

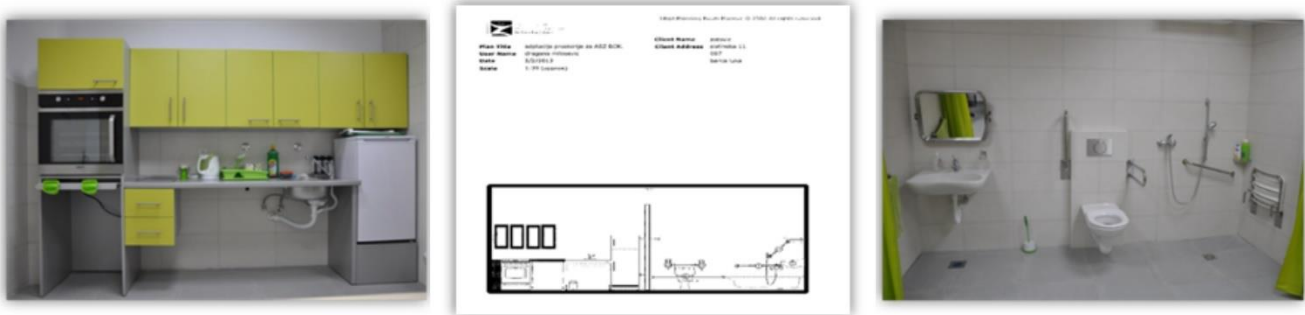
Slika 3. Edukacija Vještine hvatanja u aktivnostima svakodnevnog života

Rad sa pacijentima se provodi individualno primjenom specijalizovanih tehnika ili kroz grupni tretman, a sve u cilju postizanja već stepena samostalnosti i učešća u svakodnevnim životnim aktivnostima.

Slika 4. Detalji iz radne terapije

Prilagođeni stan unutar Zavoda „Dr Miroslav Zotović“ je osmišljen je kao manja stambena jedinica u kojoj se nalaze gotovo svi elementi neophodni za svakodnevni život. Radni terapeuti sa pacijentima uvježbavaju aktivnosti potrebne u svakodnevnim životnim situacijama a može poslužiti i kao idejno rješenje za adaptaciju kuće ili stana.

Slika 5. Prilagođeni stan

U radnoj terapiji se primjenjuje robotski asistirana rehabilitacija. Nabavkom uređaja Armeo Spring i Armeo Senso za djecu i Armeo Power, Armeo Spring i Armeo Senso za odrasle i stavljanjem u funkciju uređaja za robotski potpomognuti trening funkcije gornjeg ekstremiteta, odnosno ruke i šake u Bosni i Hercegovini je započela era uvođenja robotike u rehabilitaciji, čime je neurološkim pacijentima omogućena posljednja riječ tehnologije u rehabilitacijskoj medicini. Uz vrhunski obučene članove tima, ovim je omogućen kombinovani pristup u rehabilitaciji ruke i šake i stvoreni su najbolji mogući preduslovi za postizanje funkcionalnog oporavka i smanjenje stepena invaliditeta ruke i šake. Uspjeh robotike u rehabilitaciji se zasniva na činjenici da omogućava intenzivan, repetitivni, specifičan i interaktivni trening, sa dodatnim aferentnim informacijama. Robotski potpomognuti trening omogućuje omogućava novu motornu aktivnost i djeluje na neuroplastičnost, daje dugoročne efekte i utiče pozitivno na motivaciju pacijenta.

Slika 6. Armeo Spring

Zavod „Dr Miroslav Zotović“ je nastavno-naučna baza za studente Visoke medicinske škole u Prijedoru – Studijski program Radna terapija i 8 radnih terapeuta su angažovani kao instruktori praktične nastave.

Slika 7. Studenti radne terapije

Radni terapeuti su članovi Udruženja radnih terapeuta u Bosni i Hercegovini a u Zavodu se nalazi i sjedište Udruženja. Pratimo trendove i praksu zasnovanu na dokazima, razmjenjujemo iskustva i stavove i aktivno učestvujemo na regionalnim i evropskim kongresima, seminarima i radionicama.

Kontinuirano radimo na edukaciji ostalih stručnjaka, korisnika i njihovih porodica. Svoja znanja i iskustva nesebično prenosimo i drugima kao predavači i instruktori na seminarima za CBR centre u organizaciji HOPE '87 i za CMZ centre u sklopu Projektu mentalnog zdravlja u BiH – Uvođenje okupacione terapije u centre za mentalno zdravlje.

Slika 8. Sa edukacije obuka vožnje invalidskim kolicima

Iza nas je i nekoliko projekata: HOPE '87 – saradnja sa CBR centrima, saradnja sa LSBU – „Building and strengthen Occupational Therapy provision in Bosnia and Herzegovina“ u sklopu THET projekta, Projekat mentalnog zdravlja u BiH - radna grupa za analizu stanja i formulisanje

preporuka za uvođenje edukacije iz oblasti RT u mentalnom zdravlju: polaznici jednogodišnje edukacije iz RT u mentalnom zdravlju, COPM

Saradnju sa zajednicom ostvarujemo i kroz tradicionalne radionice sadnje božićne pšenice gdje radimo na podizanju svijesti i potrebe za brigu za druge. Takođe sarađivali smo i sa nastavnicima i učenicima kroz organizovanje radionice za učenike OŠ Holandija u Slatini na kojoj su đaci i nastavnici dobili korisne informacije o pravilnom sjedenju i nošenju školske torbe.

Saradnja sa Upravom za policijsku obuku, se već nekoliko godinu za redom odvija kroz praktično-edukativnu radionicu pod nazivom „Pomoć osobama sa invaliditetom“ u cilju upoznavanja kadeta sa invalidskim kolicima, praktično obuče za korištenje i upravljanje invalidskim kolicima, izvođenju transfera na obostranu mjeru zaštite i savladavanje arhitektonskih barijera. Zavod kao institucija je spremna da pruži pomoć institucijama i javnim servisima u sticanju praktičnih znanja, kako bi građani Republike Srpske koji koriste invalidska kolica dobili kvalitetniju uslugu u zajednici.

Slika 9. Detalji sa radionice

Takođe u saradnji sa glavnom medicinskom sestrom Zavoda organizovane su radionice za medicinske sestre i tehničare Zavoda i UKC Banjaluka kako da zaštite sebe prilikom izvođenja transfera.

Obilježavamo Svjetski dan RT – najznačajnije promocija prve knjige na našem jeziku “Procjena okupacija u radnoj terapiji” autorice Andreja Bartolac sa Zdravstvenog veleučilišta iz Zagreba VU i Karen Jacobs, bivša potpredsjednica AOTA i voditeljica doktorskih studija sa bostonskog univerziteta.

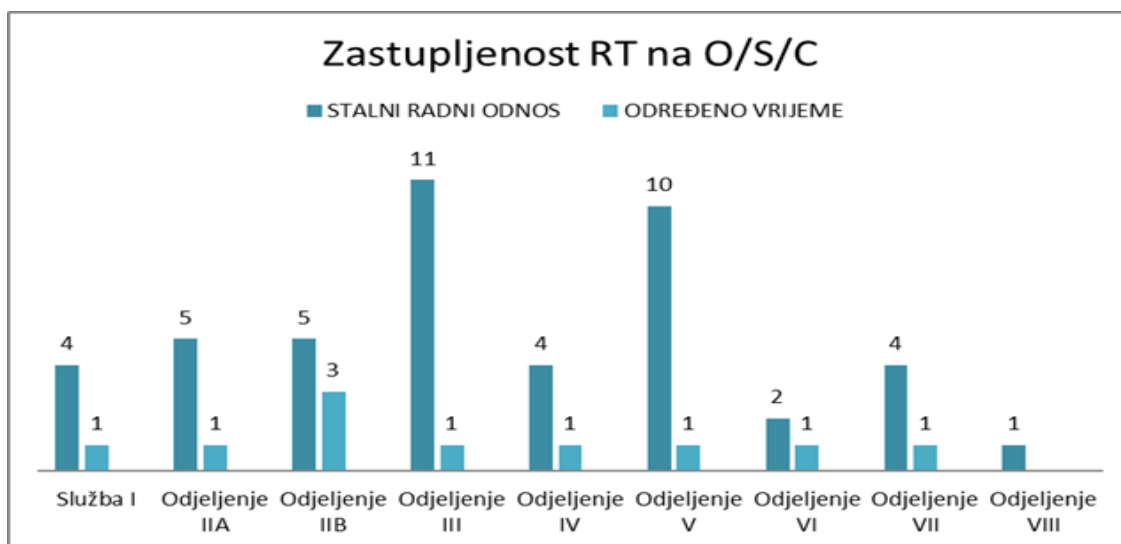
Misija radnih terapeuta je unaprjeđenje zdravlja i kvaliteta života kroz postizanje maksimalno moguće samostalnosti u aktivnostima svakodnevnog života

Vizija radnih terapeuta Zavoda je da omoguće korisnicima svih uzrasta prevenciju povreda i vještine koje su neophodne za izvođenje svakodnevnih zadataka ili okupacija u stanu, kod kuće, na poslu, u školi i u zajednici. U domenu radne terapije je i vizija univerzalnog dizajna – stvaranje okoline koja zadovoljava potrebe samostalnosti što većeg broja osoba, nadahnjuje korisnike i poboljšava kvalitet njihovog života u društvu.

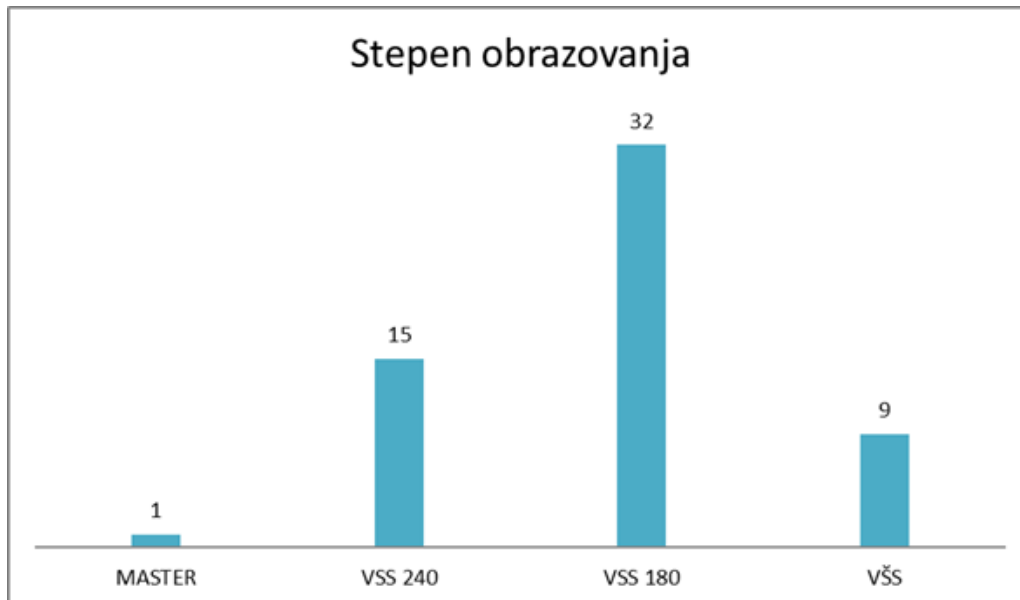
Slika 10. Radni terapeuti Zavoda

U radnoj terapiji je zaposleno ukupno **57 radnih terapeuta**, i to 47 RT na neodređeno i 10 RT na određeno vrijeme kao zamjena za radnice na trudničkom/porodiljskom odsustvu ili po osnovu povećanja obima posla, to: 5 na Službi I, 6 na Odjeljenju IIA, 8 na Odjeljenju IIB, 12 na Odjeljenju III, 5 na Odjeljenju IV, 11 na Odjeljenju V, 3 na Odjeljenju VI, 5 na Odjeljenju VII i 1 na Odjeljenju VIII i 1 glavni RT Zavoda. Od ukupnog broja, na O/S/C imamo 5 glavnih RT, 3 nadzorna RT i 48 RT na O/S/C.

Grafikon 1. Zastupljenost radnih terapeuta na Odjeljenjima/Službi

S obzirom na stručnu spremu jedan RT sa zvanjem mastera 47 sa visokom stručnom spremom (180 ECTS – 32, 240 ECTS – 15) i 9 sa višom stručnom spremom.

Grafikon 2. Stepen formalnog obrazovanja